Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на културата	**Нормативен акт:** Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет за първото полугодие на 2026 г.
Лице за контакт: Юлияна Градинарска, държавен експерт в дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“. Екатерина Кънчева, директор на дирекция „Сценични изкуства и художествено образование“	**Телефон и ел. поща:** 94 00 937

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Нормативна рамка, която не осигурява достатъчно условия за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

В системата на държавните културни институти към министъра на културата (музеи, театри, опери и др.), които към настоящия момент са 103 на брой, функционират модели на финансиране и изисквания към дейността, които са развити във времето поетапно и без достатъчно ясна и последователна нормативна рамка, включително по отношение на тяхното категоризиране, финансиране, наблюдение, анализ и оценка на дейността.

Държавните музеи към министъра на културата се финансират на принципа на делегирания бюджет по стандарти, определени с решение на Министерския съвет, допълвани от собствени приходи (билети, услуги, дарения и проектно финансиране). Съществуващият модел на финансиране осигурява базова устойчивост на функционирането им, но същевременно ограничава финансовата им автономия, включително поради липсата на възможност за формиране и самостоятелно управление на преходни остатъци, както и поради отсъствието на нормативно регламентирани механизми за актуализиране на стандартите за финансиране. Това възпрепятства реализирането на инвестиции в експозиционна дейност, материална база и кадрово развитие. Посочените дефицити затрудняват устойчивото развитие на музейните институции и обосновават необходимостта от нормативно регламентиране на по-гъвкави механизми за финансиране и управление на средствата, които да гарантират по-ефективно планиране и дългосрочно развитие на музейната дейност.

При 51 държавни културни института в сферата на сценичните изкуства настоящата система за финансиране води до натрупване на системни дисбаланси и ограничени възможности за въвеждане на предвидими и балансирани принципи при планирането и финансирането на дейността на тези институти. Общият бюджет на държавните културни институти в областта на сценичните изкуства за 2025 г. възлиза на 209, 6 млн. лв., от които над 85% са разходи за персонал. Останалите приблизително 15% от бюджета са предназначени за покриване на текуща издръжка и за реализиране на творческа дейност, чиито разходи нарастват ежегодно, без това увеличение да намира адекватно отражение в размера на предоставяното бюджетно финансиране за държавните културни институти. В рамките на тези средства се включват и разходите за създаване на творчески продукт, които са ограничени и недостатъчни за постигане на целите за високо художествено качество, съпоставимо с европейските стандарти и достижения в съответната област. Наред с това, при формирането на финансирането на държавните културни институти не се отчитат в достатъчна степен реалните разходи, необходими за създаването и представянето на културни продукти. С оглед на необходимостта от конкурентоспособност спрямо съвременните световни тенденции, както на национално, така и на международно ниво, е необходимо на българската публика да се представят утвърдени световни артисти и продукции в областта на музиката и театъра. Това обаче е трудно постижимо при наличните ограничени финансови ресурси. Изброените обстоятелства водят до трайно и ежегодно нарастване на разходите, което от своя страна поражда устойчив дисбаланс между необходимото и предоставеното бюджетно финансиране на държавните културни институти. Анализът на прилагането на системата на делегирания бюджет в областта на сценичните изкуства (въведена от 1.01.2013 г. и изменени – ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 1.01.2020 г., бр. 70 от 2024 г.) показва трайни финансови дефицити в отделни институти, породени от отсъствие на обективни критерии за разпределение на средствата и невъзможност за съпоставима оценка на резултатите от дейността.

Конкретните нормативни празноти включват:(а) липса на законова делегация за приемане на наредба, уреждаща условията и реда за категоризиране на ДКИ; (б) невъзможност министърът на културата да упражнява системно и съпоставимо наблюдение върху дейността на институтите въз основа на стратегически планове. Съществуващите механизми не предоставят достатъчно ефективни инструменти за въвеждане на нормативно регламентирани условия и ред за категоризиране на държавните културни институти към министъра на културата, както и за системно наблюдение, анализ, оценка и контрол на тяхната дейност, което в отделни случаи налага вземането на спешни управленски решения с краткосрочен характер. Тази липса затруднява по-ефективното използване на публичните ресурси, провеждането на последователна държавна културна политика и контролната функция на министъра в рамките на системата на тези институти.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Не е възможно проблемът да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство единствено чрез промени в организацията на работа или чрез въвеждане на технологични решения. Идентифицираните затруднения произтичат от нормативно установени модели на финансиране и организация на дейността между различните категории културни институти, които са уредени на законово ниво. Липсата на ясни принципи за финансиране и на механизми за стратегическо управление не може да бъде преодоляна чрез административни мерки, тъй като администрацията е длъжна да прилага действащите нормативни разпоредби.

Въвеждането на нови организационни практики или технологични решения би имало ограничен ефект, доколкото основните параметри на финансирането и дейността са нормативно определени. Поради това е необходима законодателна промяна и приемане на подзаконов нормативен акт, който да регламентира детайлно моделите на финансиране и дейността в съответствие с държавната културна политика, провеждана от министъра на културата.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Не е възможно проблемът да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство единствено чрез промени в организацията на работа или чрез въвеждане на технологични решения. Идентифицираните затруднения произтичат от липсата на достатъчно ясна нормативна рамка за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата, които следва да бъдат уредени на нормативно ниво. Въвеждането на нови организационни практики или технологични решения би имало ограничен ефект, доколкото е необходима изрична нормативна регламентация на условията и реда за категоризиране, наблюдение, контрол и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Необходимостта от предприемане на действия произтича от задължението на държавата да създава условия за развитие и закрила на културата съгласно чл. 23 от Конституцията на Република България, както и от правомощията на министъра на културата да провежда държавната политика в областта на културата.

Същевременно в Закона за закрила и развитие на културата е предвидено приемането на подзаконов нормативен акт по чл. 14, ал. 6, който следва да уреди условията и реда за наблюдение и оценка на дейността на държавните културни институти към министъра на културата. Предвид функционалната връзка между наблюдението и анализа на дейността, тяхното категоризиране и финансирането на тези институти е необходимо създаването на цялостна нормативна рамка в тази област.

Освен това принципите на добро финансово управление, ефективност, прозрачност и отчетност при разходването на публични средства, установени в Закона за публичните финанси, изискват наличие на ясни нормативно регламентирани механизми за планиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е извършвана последваща оценка на въздействие на ЗЗРК, както и анализи по отношение на моделите на финансиране и дейността на държавните културни институти.

В рамките на дейността на Министерството на културата обаче са извършвани вътрешни наблюдения и анализи върху прилагането на съществуващите механизми за финансиране и оценка на дейността на държавните културни институти към министъра на културата, включително при подготовката на бюджетните процедури и нормативни документи. Те показват наличие на устойчиви затруднения при прилагането на съпоставими критерии за наблюдение и анализ на дейността на институциите и ограничени възможности за въвеждане на по-предвидими подходи при планирането на тяхното финансиране. Натрупаната административна практика и обратната връзка от държавните културни институти към министъра на културата потвърждават необходимостта от прецизиране на нормативната рамка в тази област.

Проблем 2 „Неефективно функциониране и непълно изградена система от публични регистри по реда на Закона за закрила и развитие на културата “

2.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Съществуващата нормативна уредба предвижда поддържането на публични регистри, които следва да осигуряват информация за културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата като инструмент за провеждане на държавната културна политика. На практика обаче регистровата система не функционира ефективно и не изпълнява в пълна степен своите цели.

Публичният регистър на културните организации не е изграден като съвременен електронен регистър, липсват достатъчно механизми за актуализация и структуриране на данните, а наличната информация е недостатъчна за извършване на анализи и планиране на политики в сектора. Към момента в регистъра по чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК са вписани 3 445 юридически лица.

Значителна част от вписванията са неактуални или непълни – по експертна оценка на администрацията над 40% от вписаните организации не са актуализирали данните си в рамките на последните три години.

Публичният регистър на професионалните артисти и специалисти в областта на културата по чл. 14, ал. 4а не е въведен в действие поради липса на подзаконова рамка. Макар създаването на подзаконова нормативна уредба да е възможно в рамките на действащата законова регламентация, настоящите законови разпоредби не осигуряват достатъчно ясен обхват на подлежащите на вписване данни, включително по отношение на формите и интензивността на заетост на лицата в сектора, което ограничава възможностите регистърът да изпълнява функциите си като инструмент за събиране на надеждна информация за заетостта в културния и творческия сектор и за разработване на политики в тази област.

Публичните регистри на културните организации и на професионалните артисти и специалисти в областта на културата ще бъдат изградени в средата по чл. 52а от Закон за електронното управление, като финансирането за тяхното поддържане ще бъде осигурено от Министерство на електронното управление.

2.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен изцяло в рамките на съществуващото законодателство чрез организационни или технологични мерки.

По отношение на регистъра на културните организации, макар технологично да е възможно изграждането на електронна система, действащата нормативна уредба не предвижда достатъчно ясно задължения за предоставяне, актуализиране и валидиране на информацията, както и обхвата на събираните данни. Липсват нормативни основания за въвеждане на съвременни електронни процеси и за използване на данните за целите на културната политика.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата законът предвижда съществуването му, но не съдържа достатъчно ясна законова рамка относно неговото предназначение, съдържание, правни последици и връзката му с публичните политики и мерки за подкрепа в сектора. Това е възпрепятствало изграждането на устойчив и функциониращ регистър единствено чрез организационни действия.

С оглед на изложеното организационни промени или внедряване на технологични решения не са достатъчни без изменение на законовите разпоредби, които да създадат правно основание за изграждане и поддържане на функциониращи електронни регистри.

2.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява изграждането на ефективни и функционални регистри, тъй като законът урежда тяхното съществуване формално, без да определя ясно тяхната роля като инструмент за формиране, прилагане и оценка на културната политика.

По отношение на регистъра на културните организации липсват достатъчно конкретни законови разпоредби относно обхвата на данните, задълженията за тяхното предоставяне и актуализиране, както и възможността за използване на информацията за аналитични и управленски цели. Това води до ограничена приложимост на регистъра и невъзможност той да изпълнява функцията си на надежден източник на информация за сектора.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата законовата уредба не дефинира достатъчно ясно неговото предназначение, съдържание и връзка с публичните политики и мерки за подкрепа, което затруднява създаването на устойчив модел на функциониране.

2.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предлаганите изменения съответстват на европейските политики за цифрова трансформация на публичната администрация и изграждане на надеждни публични регистри като основа за формиране на политики, основани на данни.

2.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на разпоредбите, уреждащи регистрите по Закона за закрила и развитие на културата.

Анализите на административната практика при поддържането на регистъра на културните организации показват затруднения, свързани с актуалността и пълнотата на информацията, ограничена функционалност на регистъра и невъзможност данните да бъдат използвани ефективно за анализ и планиране на културната политика.

По отношение на регистъра на артистите практическото му нефункциониране през периода на действие на закона представлява индикатор за несъответствие между нормативната уредба и реалните потребности и възможности за прилагането ѝ.

Проблем 3 „Несъгласуваност и непълнота на легалните дефиниции в законодателството в областта на културата “

3.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности

Действащият Закон за закрила и развитие на културата съдържа легални дефиниции на основни понятия „култура“ и „културна организация“, които не са актуализирани спрямо съвременните разбирания за културния сектор и не са в достатъчна степен съответстващи с други нормативни актове в областта на културата, основно със Закона за културното наследство. Налице са различия в съдържанието и обхвата на ключови понятия, използвани в двата закона, като например понятието „културни ценности“, което води до различно тълкуване на сходни обществени отношения в рамките на един и същ сектор на публичната политика.

Липсата на терминологична и концептуална съгласуваност създава затруднения при прилагането на законодателството, както от административните органи, така и от културните организации и професионалните участници в сектора.

Липсата на легална дефиниция на „професионален артист“ и „специалист в областта на културата“ затрудни създаването на регистъра по чл. 14, ал. 4а, въведен с промени в Закона за закрила и развитие на културата (ДВ, бр. 16 от 2024 г.) Конкретните практически последствия от липсата на тези дефиниции включват: (а) невъзможност за определяне на кръга лица, подлежащи на вписване в регистъра по чл. 14, ал. 4а – администрацията не разполага с критерии, по които да ограничи „професионалните артисти" от лицата, занимаващи се с любителско изкуство, което блокира практическото изграждане на регистъра повече от две години след законовото му предвиждане; (б) различно третиране от финансиращи органи на субекти, извършващи идентична дейност, поради противоречащи понятия в ЗЗРК и ЗКН – при кандидатстване по програми, отнасящи се до „опазване на културно наследство", съществува неяснота дали субектите по ЗЗРК попадат в обхвата им предвид разминаването в дефиниция на понятието „културна ценност“ в двата закона; относно условията за достъп до схеми за публично финансиране, обвързани с понятието „професионална дейност в областта на културата“. Въвеждането на ясни дефиниции ще отстрани тези практически пречки и ще определи прецизно кои субекти имат право на достъп до регистровите режими и свързаното с тях публично финансиране, без да изключва субекти, ползвали се от тази подкрепа по досегашния ред.

3.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен чрез организационни мерки или технологични решения, тъй като произтича от съдържанието на действащи законови разпоредби. Различията в използваните легални дефиниции в Закона за закрила и развитие на културата и Закона за културното наследство, създават правна несигурност и затруднения при прилагането на законодателството. Административната практика не може да преодолее тези противоречия, тъй като тълкуването не може да замести законовата яснота. Ето защо е необходима законодателна

промяна, чрез която да се актуализират и синхронизират основните понятия в културното законодателство.

3.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка съдържа легални дефиниции, които не са съгласувани помежду си и не отразяват в достатъчна степен развитието на културния сектор и съвременните политики в областта на културата. Несъответствията между понятия, използвани в различни закони, включително между Закона за закрила и развитие на културата и Закона за културното наследство, водят до различно тълкуване и прилагане на сходни правни категории. Това създава правна несигурност както за администрацията, така и за културните организации и професионалните участници в сектора. Тъй като легалните дефиниции могат да бъдат изменяни единствено чрез законодателна процедура, действащата нормативна рамка не позволява преодоляване на проблема без законодателна намеса.

3.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предприемането на действия произтича от принципите на правната сигурност, предвидимост и съгласуваност на нормативната уредба, установени в Закона за нормативните актове. Съгласно изискванията за системност и вътрешна съгласуваност на законодателството, нормативните актове следва да използват последователна терминология и съвместими легални дефиниции. Наличието на различни значения на сходни понятия в отделни закони създава затруднения при правоприлагането и противоречи на принципите на добро регулиране. Предлаганите изменения имат за цел привеждане на нормативната уредба в съответствие с тези изисквания.

3.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е извършвана последваща оценка на въздействие на ЗЗРК. Необходимостта от актуализиране на дефинициите е установена в процеса на правоприлагане, при което са идентифицирани затруднения, произтичащи от различното съдържание на сходни понятия в отделни закони. Практиката показва, че липсата на терминологична съгласуваност води до нееднакво тълкуване и прилагане на нормативната уредба, което обосновава необходимостта от законодателна намеса.

2. Цели:

Цел 1 „Създаване на нормативна рамка за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата като основа за по-предвидимо планиране и финансиране на тяхната дейност.“

Да се създадат условия за нормативно регламентиране на категоризирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата чрез приемане на подзаконов нормативен акт, който да осигури основа за по-предвидимо планиране и финансиране на тяхната дейност и за прилагане на съпоставими критерии при оценката на резултатите от тяхната работа.

Индикатор 1.1: Приемане на наредба на Министерския съвет по чл. 4а от ЗЗРК, уреждаща условията и реда за категоризиране, финансиране, наблюдение, анализ и оценка на дейността на ДКИ — **в срок до 12 месеца от влизането на закона в сила.**

Индикатор 1.2: Категоризирани ДКИ към министъра на културата — **до 6 месеца от влизането в сила на наредбата.**

Индикатор 1.3: Изготвяне и одобряване от министъра на стратегически план за развитие по чл. 7, ал. 7 от ЗЗРК от директорите на всички ДКИ с национално значение — **до 31 декември на годината, следваща годината на категоризирането.**

Индикатор 1.4: Подаден годишен доклад за дейността по чл. 7, ал. 7, т. 2 от всички ДКИ с национално значение — **процент на изпълнение: 100% от задължените институти до 31 март на следващата година.**

Индикатор 1.5: Прилагане на формулите за разпределение по чл. 23а, ал. 2, утвърдени в съответствие с наредбата, при разпределението на средствата за всички ДКИ — **считано от бюджетната процедура за годината, следваща приемането на наредбата.**

Цел 2 „Изграждане на пълноценни публични електронни регистри на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата“

Да се въведе модерна информационна инфраструктура с актуални данни за културния сектор, която да подпомага анализите, планирането и оценката на националната културна политика. За изграждането и поддържането на регистрите да се използва системата по чл. 52а от ЗЕУ.

Индикатор 2.1: Въвеждане в действие на регистъра по чл. 14, ал. 4 (на културните организации) в системата по чл. 52а от ЗЕУ — **в срок до 12 месеца от влизането на закона в сила.**

Индикатор 2.2: Въвеждане в действие на регистъра по чл. 14, ал. 4а (на професионалните артисти и специалисти) в системата по чл. 52а от ЗЕУ — **в срок до 12 месеца от влизането на закона в сила.**

Индикатор 2.3: Извършена еднократна пререгистрация на всички вписани субекти в регистъра по чл. 14, ал. 4 — **процент на обхват: до 100% от вписаните към данните за влизане в силата на наредбата, в срок до 12 месеца от въвеждането на регистъра.**

Индикатор 2.4: Осигурен автоматизиран служебен обмен на данни между регистъра по чл. 14, ал. 4 и поне три от следните системи: търговски регистър, регистър БУЛСТАТ, регистър на НАП за заетостта, регистър на НСИ по КИД — **до края на годината, следваща въвеждане на регистъра в действие.**

Индикатор 2.5: Подаден годишен отчет по чл. 15, ал. 3 от всички вписани в регистъра на юридическите лица — **процент на изпълнение: не по-малко от година 80% в първата; 95% до третата година от въвеждането на задължението.**

Цел 3 „Актуализиране и синхронизиране на легалните дефиниции в областта на културата“

Целта е да се премахнат противоречията между различни закони, да се уточнят основните понятия и да се осигури правна сигурност при прилагането на нормативната уредба.

Индикатор 3.1: Пълно отстраняване на противоречията между ЗЗРК и Закона за културното наследство по отношение на понятията „култура“, „културна организация“, „културно наследство“ и „културни ценности/продукти“ — **с влизането в силата на закона.**

Индикатор 3.2: Функциониращ регистър по чл. 14, ал. 4а, чието изграждане е станало невъзможно поради липсата на дефиниция за „професионален артист" и „специалист в областта на културата“.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Посоченият брой заинтересовани страни е ориентировъчен и е определен въз основа на налични административни данни и експертна оценка за обхвата на културния сектор.

Проблем 1 „Нормативна рамка, която не осигурява достатъчно условия за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата“

1. Министерство на културата – като първостепенен разпоредител с бюджет.
2. Държавни културни институти – 103 бр. – пряко засегнати от въвеждането на нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността им.
3. Граждани и публики – непряко засегнати чрез качеството, достъпа и устойчивостта на предоставяните културни услуги.

Проблем 2 „Неефективно функциониране и непълно изградена система от публични регистри по Закона за закрила и развитие на културата “

1. Министерство на културата – органът, който поддържа регистрите и използва информацията за формиране на политики.
2. Културни организации, подлежащи на вписване в регистъра – към настоящия момент са вписани 3 445 бр. организации.
3. Самоосигуряващи се лица в сектора на културните и творчески индустрии – 4 604 бр. по данни от Агенция по вписванията към април 2023 г.
4. Малки и средни предприятия в културния и творческия сектор частни търговски дружества, осъществяващи дейност в сектора – вписани в регистъра или подлежащи на вписване. Оценката на въздействието върху тях е различна от тази за ЮЛНЦ: търговските дружества са пряко засегнати от административните изисквания за вписване и отчетност, като допълнителните разходи за съответствие могат да повлияят на конкурентоспособността им спрямо нерегистрирани участници в сектора.
5. Юридически лица с нестопанска цел (сдружения, фондации, читалища) – значителна група сред вписаните организации, за която административното натоварване е относително по-голямо поради ограничен административен капацитет. За тази група е особено важно осигуряването на служебен обмен на данни и опростени форми за отчетност.
6. Общини (265 бр.) – пряко засегнати, тъй като общинските културни организации (читалища, общински театри, музеи, галерии) са сред субектите, подлежащи на вписване в регистъра по чл. 14, ал. 4. Промените в регистровия режим пряко рефлектират върху административните задължения на общините като учредители и финансиращи органи на тези структури.
7. Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ).
8. Други административни органи, използващи данни от публични регистри – непряко засегнати чрез възможностите за обмен на информация.

Проблем 3 „Несъгласуваност и непълнота на легалните дефиниции в законодателството в областта на културата “

1. Министерство на културата – прилага нормативната уредба и осъществява координация на културната политика;
2. Административни органи, прилагащи културното законодателство – структури на изпълнителната власт и специализирани администрации;
3. Културни институти и културни организации – които прилагат нормативните дефиниции при осъществяване на дейността си.
4. Съдебни и контролни органи – непряко засегнати поради необходимостта от тълкуване на несъгласувани понятия.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

Предвид характера на идентифицираните проблеми, които произтичат от действащата нормативна уредба, възможностите за тяхното преодоляване чрез организационни или административни мерки в рамките на съществуващото законодателство са ограничени. Поради това са разгледани два основни варианта за действие – вариант „Без действие“ и вариант „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата.

4.1. По проблем 1: „Нормативна рамка, която не осигурява достатъчно условия за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата“

Вариант „Без действие“:

Описание:

При вариант „Без действие“ не се предприемат изменения в Закона за закрила и развитие на културата и не се създава подзаконова нормативна уредба, уреждаща условията и реда за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата. Запазва се действащата нормативна рамка и съществуващата практика по прилагането ѝ от Министерството на културата.

Финансирането на държавните културни институти към министъра на културата продължава да се осъществява по съществуващите механизми при липса на нормативно регламентирани условия и ред за тяхното категоризиране и за системно наблюдение и анализ на дейността им. Управленските решения продължават да се реализират в условията на ограничени нормативни инструменти за прилагане на съпоставими критерии при планирането и оценката на дейността на тези институти.

Административната практика запазва водеща роля при преодоляване на възникващи практически затруднения чрез вътрешни указания, индивидуални решения и текущи управленски подходи, без възможност за въвеждане на ясна и предвидима нормативна рамка за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на вариант „Без действие“ не възникват допълнителни разходи за държавния бюджет, свързани с разработването, приемането и прилагането на нова подзаконова нормативна уредба, уреждаща условията и реда за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата. Запазването на действащата нормативна рамка позволява да се избегнат финансови ангажименти, произтичащи от въвеждането на нови изисквания и процедури, както и необходимостта от ресурсно обезпечаване на процеси по тяхното прилагане. Държавните културни институти към министъра на културата продължават да функционират при съществуващите условия на финансиране, което осигурява краткосрочна финансова предвидимост на текущите бюджети и избягване на преходни разходи, свързани с адаптиране към нова нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността им. Липсата на промени означава също, че не се налага инвестиция в административно преструктуриране, актуализиране на вътрешни процедури или адаптация на персонала във връзка с нови нормативни изисквания.

В краткосрочен план ще се запази институционалната стабилност, тъй като дейността на държавните културни институти към министъра на културата продължава да се осъществява в рамките на познатата нормативна и организационна среда. Избягват се промени, които биха могли временно да затруднят функционирането на институциите, включително адаптиране към нови изисквания, свързани с категоризирането, наблюдението и анализа на тяхната дейност. Персоналът и ръководствата на институциите продължават работа при установени практики, което

намалява риска от краткосрочни организационни затруднения и несигурност в периода на евентуален преход към нова нормативна рамка.

При реализацията на варианта не се очакват преки или косвени екологични въздействия, тъй като той не предвижда промени в дейности, свързани с използването на ресурси, инфраструктура или околна среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазват съществуващите ограничения в нормативните инструменти за въвеждане на условия и ред за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата. Това ограничава възможностите на Министерството на културата за прилагане на съпоставими критерии при планирането и финансирането на дейността на тези институти и създава необходимост от компенсиране на нормативните дефицити чрез текущи административни решения, което увеличава административното натоварване и създава предпоставки за непоследователност в управленските практики.

Държавните културни институти към министъра на културата продължават да функционират в условията на нормативна рамка, която не създава достатъчно условия за прилагане на единни подходи при категоризирането, наблюдението и анализа на тяхната дейност. Това ограничава възможностите за по-предвидимо планиране на дейността им и за въвеждане на съпоставими критерии при оценката на резултатите от тяхната работа и при разпределението на публичните ресурси. Запазва се зависимостта от краткосрочни управленски решения и ограничената предвидимост при планиране на дейността, което затруднява устойчивото развитие на институциите. Приблизителна оценка на негативното финансово въздействие „от бездействие“: при наблюдавани отклонения на разходите от обективно обоснованите нива в диапазона 8–12% за отделни ДКИ (въз основа на вътрешни одитни констатации и данни от бюджетните процедури), годишният потенциален ефект от неефективно разпределение на публични средства в системата се оценява на 46,6 млн. евро за 2025 г. от общия бюджет на системата. Запазването на съществуващата система означава, че тези средства продължават да се разпределят без съпоставима обективна основа, без системен мониторинг и без обвързаност с оценими резултати от дейността на институтите.

По отношение на гражданите и публиките се запазват съществуващите ограничения във възможностите за системно подобряване на качеството и устойчивостта на предоставяните културни услуги, доколкото липсата на нормативно регламентирани механизми за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата ограничава възможностите за прилагане на съпоставими критерии при планирането и оценката на тяхната дейност.

По отношение на екологичните въздействия не се очакват съществени ефекти при реализиране на вариант „Без действие“, тъй като запазването на действащата нормативна рамка не е свързано с промени в използването на природни ресурси, инфраструктура или дейности с въздействие върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При реализиране на вариант „Без действие“ не се очаква пряко въздействие върху малките и средните предприятия, тъй като съществуващата нормативна рамка, уреждаща категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата, не въвежда нови регулаторни режими, административни задължения или изисквания към предприятията в културния и творческия сектор. Запазването на действащата нормативна рамка не променя условията за осъществяване на дейност от страна на малките и средните предприятия и не създава допълнителни разходи или

административна тежест за тях. Възможно е косвено въздействие върху част от малките и средните предприятия, които осъществяват партньорска дейност с държавни културни институти към министъра на културата, доколкото запазването на съществуващата нормативна рамка не създава условия за въвеждане на по-съпоставими критерии при планирането и финансирането на дейността на тези институти. Това въздействие се оценява като ограничено по обхват и непряко по характер.

Административна тежест:

При реализиране на вариант „Без действие“ не се въвеждат нови административни режими, задължения за информиране или изисквания към заинтересованите страни, поради което не се наблюдава увеличение на административната тежест. Същевременно се запазва съществуващата административна рамка, свързана с планирането и финансирането на дейността на държавните културни институти към министъра на културата при липса на нормативно регламентирани условия и ред за тяхното категоризиране, наблюдение и анализ на дейността им. Липсата на нормативни изменения не създава условия за въвеждане на съпоставими критерии при наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и води до запазване на съществуващите организационни ограничения при прилагането на действащите административни практики. В резултат административната тежест за заинтересованите страни остава непроменена, като продължава необходимостта от прилагане на текущи административни решения за преодоляване на практическите затруднения, произтичащи от ограниченията на действащата нормативна рамка.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата“:

Описание:

При този вариант се предвижда приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата, чрез който се създават нормативни основания за въвеждане на условия и ред за категоризиране, финансиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата.

С приемането на законодателните изменения се създават условия за прилагане на съпоставими критерии при оценката на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и за подобряване на предвидимостта при планирането на тяхната дейност. Очакваният ефект е създаване на нормативна рамка, която да подпомогне провеждането на последователна държавна политика в рамките на системата на държавните културни институти към министъра на културата.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на варианта се очакват положителни икономически и социални въздействия, свързани с въвеждането на по-ясна и предвидима нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата като основа за планиране и финансиране на тяхната дейност. Това ще създаде предпоставки за прилагане на съпоставими критерии при оценката на дейността на тези институти и за по-добро съответствие между предоставяните публични средства и резултатите от тяхната работа. Очаква се приемането на законодателните изменения да създаде условия за по-ефективно използване на публичните ресурси в рамките на системата на тези институти. Въвеждането на нормативно регламентирани условия и ред за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността им ще подпомогне повишаването на прозрачността при оценката на резултатите от тяхната работа и ще създаде предпоставки за по-устойчиво развитие на дейността им в средносрочен и дългосрочен план. Административен ресурс: прилагането на систематичен

мониторинг върху 103 ДКИ ще изисква допълнителен експертен капацитет – по предварителна оценка около 2–3 щатни длъжности или преориентиране на еквивалентен ресурс от съществуващи служители в Министерство на културата. Разходът се оценява ориентировъчно на около 38 267 – 58 901 евро/год. (76 800 – 115 200 лв./год.) (при средна издръжка за експертна длъжност от 19 634 евро/год. (38 400 лв./год.) 19 634 евро/год.

В социален аспект се очаква създаване на по-добри условия за развитие на държавните културни институти към министъра на културата и за подобряване на качеството на предоставяните от тях културни услуги чрез въвеждане на по-ясни механизми за наблюдение и анализ на дейността им. Това ще създаде предпоставки за по-последователно планиране на културните дейности и за повишаване на устойчивостта на предоставяните културни услуги за гражданите и публиките.

Не се очакват съществени преки екологични въздействия при реализирането на варианта, тъй като предвидените изменения са насочени към усъвършенстване на нормативната рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и не предвиждат дейности, свързани с използване на природни ресурси или въздействие върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на варианта се очакват ограничени по обхват отрицателни икономически и социални въздействия, които имат предимно краткосрочен и преходен характер и са свързани основно с необходимостта от адаптиране на Министерството на културата и държавните културни институти към министъра на културата към новата нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на тяхната дейност. Въвеждането на подзаконовата нормативна уредба ще изисква допълнителна организационна и експертна ангажираност, включително актуализиране на вътрешни правила и процедури и участие в процесите по прилагане на новите нормативно регламентирани условия и ред.

В краткосрочен план е възможно възникване на ограничени допълнителни разходи, свързани с привеждане на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и на Министерството на културата в съответствие с новите изисквания, както и с необходимостта от организационна подготовка за прилагане на условията и реда за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на тези институти. Въвеждането на новата нормативна рамка може временно да създаде необходимост от адаптиране на установени административни практики, което представлява преходно социално въздействие върху дейността на институциите.

Не се очакват съществени отрицателни въздействия върху гражданите и публиките, като възможните ефекти се оценяват като временни и свързани основно с процеса на институционална адаптация. Категоризирането на ДКИ по групи ще определи стандартите за финансиране по категории, което косвено може да рефлектира върху системите за трудово възнаграждение в институтите. При изготвянето на наредбата по чл. 4а е необходимо да се извърши оценка на въздействието върху нивата на заплащане в отделните категории ДКИ, за да се избегнат неочаквани ефекти върху социалното осигуряване и разходите за персонал в тяхната съвкупност, а оттам – и върху консолидирания държавен бюджет.

Не се очакват отрицателни екологични въздействия при реализирането на варианта, тъй като предвидените изменения са насочени към усъвършенстване на нормативната рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и не предвиждат дейности, свързани с използване на природни ресурси или въздействие върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При реализиране на варианта не се очаква пряко въздействие върху малките и средните предприятия, тъй като предвидените изменения са насочени към създаване на нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и не въвеждат нови регулаторни режими, административни задължения, лицензионни или регистрационни изисквания към предприятията в културния и творческия сектор.

Същевременно се очаква ограничено косвено положително въздействие върху част от малките и средните предприятия, осъществяващи дейност в културния сектор, доколкото създаването на по-ясна и предвидима нормативна рамка за функционирането на държавните културни институти към министъра на културата създава предпоставки за по-добра предвидимост при планирането на съвместни дейности и партньорства с тях. Това въздействие се оценява като непряко и с ограничен обхват.

Административна тежест:

При реализиране на варианта се очаква в краткосрочен план възникване на ограничено допълнително административно натоварване за Министерството на културата и държавните културни институти към министъра на културата, свързано със създаването, въвеждането и прилагането на новата нормативна рамка за категоризиране, финансиране, наблюдение и анализ на дейността на тези институти. Това включва необходимост от адаптиране на вътрешни правила и процедури, участие в процесите по разработване и прилагане на подзаконовия нормативен акт, както и привеждане на административните практики в съответствие с новите нормативно регламентирани условия и ред.

В средносрочен и дългосрочен план се очаква създаването на ясна нормативна рамка за категоризиране, финансиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата да създаде условия за оптимизиране на административните процеси и намаляване на необходимостта от текущи компенсиращи административни решения, произтичащи от ограниченията на действащата нормативна рамка. Това ще създаде предпоставки за по-предвидимо планиране на дейността на тези институти и за повишаване на ефективността на административните процеси в рамките на системата на държавните културни институти към министъра на културата

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: „Неефективно функциониране и непълно изградена система от публични регистри по Закона за закрила и развитие на културата “

Вариант: „ Без действие “:

Описание:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазва действащата нормативна рамка относно регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата по Закона за закрила и развитие на културата, като продължават да съществуват установените ограничения в тяхното функциониране като инструмент за формиране и провеждане на последователна държавна политика в областта на културата.

Регистърът на културните организации продължава да функционира при ограничени възможности за поддържане на актуална, структурирана и съпоставима информация за организациите в сектора, както и без възможност за пълноценно използване на данните за целите на стратегическото планиране и анализа на културните и творческите индустрии. Запазва се съществуващият модел на поддържане на регистъра, при който липсват условия за въвеждане на съвременни електронни механизми за обмен и използване на информацията като част от системата на публичните регистри.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата продължава да липсва възможност за неговото практическо функциониране като ефективен инструмент за формиране на политики в съответствие с първоначално заложените цели. В процеса на подготовка на подзаконовата нормативна уредба по чл. 15а от Закона за закрила и развитие на културата е установено, че действащата разпоредба не създава достатъчно нормативни основания за събиране на необходимия обем данни за формите на заетост и професионалната дейност на лицата в културния сектор, което ограничава възможността регистърът да изпълнява функциите си като инструмент за разработване на политики и за събиране на надеждна информация за заетостта в културния и творческия сектор. Запазването на действащата нормативна рамка не създава условия за въвеждане на механизми за поддържане на актуална информация за реално заетите лица в сектора и подаване на периодична информация за извършваната дейност. Това ограничава възможностите за използване на регистъра като инструмент за формиране на политики за подкрепа на професионалните артисти и специалисти в областта на културата.

Запазва се съществуващият модел на административно обслужване, при който липсват условия за изграждане на публични електронни регистри с възможности за автоматизиран обмен на информация с други административни органи, което ограничава възможностите за намаляване на административната тежест за културните организации и лицата в културния сектор и за ефективно използване на регистрите като инструмент за управление на секторните политики.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазва съществуващата нормативна рамка за водене на регистъра на културните организации, без да възниква необходимост от извършване на пререгистрация на вече вписаните организации, което предотвратява възникването на еднократна административна и ресурсна ангажираност за организациите и администрацията. За Министерството на културата и останалите административни органи не възниква необходимост от адаптиране на съществуващите административни процедури и информационни системи към нов модел на поддържане на електронни регистри и разширен обмен на данни.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата не могат да бъдат идентифицирани положителни въздействия при вариант „Без действие“, тъй като регистърът не функционира на практика. В този смисъл запазването на действащата нормативна рамка не води до избягване на административни задължения за тези лица, тъй като такива към момента не се прилагат ефективно.

По отношение на малките и средните предприятия в културния и творческия сектор се запазват съществуващите условия за вписване и поддържане на обстоятелства в регистъра на културните организации без въвеждане на нови изисквания за предоставяне на допълнителна информация. За останалите административни органи не възникват задължения за адаптиране на информационните системи за обмен на данни с електронни регистри в сектора на културата.

Не се очакват екологични въздействия при реализиране на вариант „Без действие“, тъй като запазването на действащата нормативна рамка за регистрите не е свързано с промени в използването на природни ресурси или въвеждане на нови административни процеси с отражение върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазват съществуващите ограничения във функционирането на регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата като инструмент за провеждане на последователна държавна политика в сектора. Липсата на възможност за поддържане на съвременни електронни регистри с актуална и структурирана информация ограничава възможностите на Министерството на културата за стратегическо планиране, наблюдение и оценка на секторните политики, както и за ефективно използване на публичните ресурси в областта на културата.

Запазването на действащия модел на поддържане на регистъра на културните организации не създава условия за осигуряване на пълнота, актуалност и съпоставимост на информацията за организациите в културния и творческия сектор, което ограничава възможностите за анализ на структурата и развитието на сектора и за формиране на политики, основани на надеждни данни. Липсата на електронни механизми за поддържане и използване на регистъра ограничава възможностите за автоматизиран обмен на информация с други административни органи и създава предпоставки за запазване на по-висока административна тежест при вписване и актуализиране на обстоятелства.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата запазването на действащата редакция на чл. 15а от Закона за закрила и развитие на културата не създава достатъчно нормативни условия за изграждане на регистър, който да изпълнява в пълна степен функциите си като инструмент за формиране на политики и събиране на надеждна информация за заетостта в културния и творческия сектор. Макар регистърът да може да бъде въведен чрез подзаконов нормативен акт, действащата законова рамка ограничава обхвата на данните, които могат да бъдат събирани и поддържани, включително по отношение на формите и интензивността на заетост на лицата в сектора. Това би ограничило възможностите за използването му като инструмент за анализ на структурата на заетостта в сектора и за разработване на мерки за подкрепа на професионалните артисти и специалисти в областта на културата.

За културните организации и лицата, подлежащи на вписване в регистрите, включително част от малките и средните предприятия в културния и творческия сектор, се запазват съществуващите ограничения във възможностите за електронно административно обслужване и обмен на информация с администрацията, което създава предпоставки за поддържане на по-висока административна тежест при взаимодействието с публичните регистри и ограничава възможностите за участие в политики и програми, основани на актуална секторна информация.

Другите административни органи продължават да разполагат с ограничени възможности за използване на данни от регистрите чрез електронен обмен на информация, което затруднява междуинституционалната координация и ефективното използване на публичните регистри като инструмент за управление на политики.

Не се очакват съществени екологични въздействия при реализиране на вариант „Без действие“, тъй като запазването на действащата нормативна рамка за регистрите не е свързано с дейности, оказващи влияние върху използването на природни ресурси или върху околната среда. В същото време липсата на възможност за въвеждане на електронни регистри не създава условия за оптимизиране на административните процеси чрез намаляване на използването на хартиени документи и административни ресурси.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При реализиране на вариант „Без действие“ не се създават нови административни задължения за малките и средните предприятия в културния и творческия сектор, които подлежат на вписване в регистъра на културните организации. Запазват се съществуващите условия за вписване и поддържане на обстоятелства в регистъра на културните организации, без необходимост от извършване на пререгистрация или предоставяне на допълнителна информация извън действащите изисквания.

Същевременно запазването на действащата нормативна рамка не създава условия за въвеждане на електронни регистри с възможности за автоматизиран обмен на информация и електронно административно обслужване, което ограничава възможностите за намаляване на административната тежест за предприятията при взаимодействие с администрацията. Липсата на съвременна електронна среда за поддържане на регистъра създава предпоставки за запазване на по-висока административна ангажираност при актуализиране на информацията и участие в процедури, свързани с публичните политики в сектора.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата, част от които осъществяват дейност като самостоятелно заети лица или чрез малки и средни предприятия, запазването на действащата нормативна рамка не създава условия за изграждане на функциониращ инструмент за идентифициране на заетите лица в сектора и за разработване на политики за тяхната подкрепа. Това ограничава възможностите за използване на регистъра като инструмент за създаване на по-благоприятна среда за развитие на културните и творческите индустрии.

Административна тежест:

При реализиране на вариант „Без действие“ не се въвеждат нови административни режими, задължения за информиране или изисквания към заинтересованите страни във връзка с воденето и поддържането на регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата. В този смисъл административната тежест формално остава непроменена.

Същевременно се запазва съществуващият модел на поддържане на регистъра на културните организации, при който липсват възможности за пълноценно електронно административно обслужване и автоматизиран обмен на информация с други административни органи. Това създава предпоставки за поддържане на по-висока административна ангажираност за културните организации, включително част от малките и средните предприятия в културния и творческия сектор, при вписване и актуализиране на обстоятелства в регистъра.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата запазването на действащата нормативна рамка не създава условия за изграждане на функциониращ публичен електронен регистър, който да осигурява възможности за електронно вписване и поддържане на актуална информация за заетостта в сектора. Това ограничава възможностите за намаляване на административната тежест за лицата, подлежащи на вписване, както и за използване на регистъра като инструмент за ефективно административно обслужване и формиране на политики.

За Министерството на културата и другите административни органи се запазват съществуващите ограничения при използването на регистрите като част от системата на публичните електронни регистри и при осъществяването на обмен на информация по служебен път, което затруднява оптимизирането на административните процеси и ефективното използване на наличните данни.

Вариант 1 „ Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата“:

Описание:

При този вариант се предвижда изменение и допълнение на разпоредбите на Закона за закрила и развитие на културата, свързани с воденето и поддържането на регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата, с цел създаване на условия за изграждане и функциониране на публични електронни регистри като инструмент за формиране и провеждане на последователна държавна политика в сектора.

По отношение на регистъра на културните организации се създават условия за неговото развитие като публичен електронен регистър с възможности за поддържане на актуална, структурирана и съпоставима информация за организациите в културния и творческия сектор и за осъществяване на автоматизиран обмен на данни с други административни органи. Предвижда се извършване на пререгистрация на вече вписаните културни организации с цел актуализиране и структуриране на наличната информация и осигуряване на условия за пълноценното функциониране на регистъра като част от системата на публичните електронни регистри.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата се предвижда разширяване на обхвата на данните, подлежащи на вписване, включително информация за формите на заетост и интензивността на извършваната дейност, с оглед отразяване на спецификата на професионалната дейност в културния сектор. Предвижда се

също създаване на нормативни условия за изграждане на регистъра като инструмент за събиране на надеждна статистическа информация за заетостта в културата, изкуствата, културните и творческите индустрии и културното наследство, както и за използването му при разработването на политики за подкрепа на професионалните артисти и специалисти в областта на културата, включително във връзка с инициативите на европейско ниво за разработване на общ статут на артиста.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на варианта се създават условия за изграждане и функциониране на публични електронни регистри на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата като инструмент за формиране и провеждане на последователна държавна политика в сектора. Въвеждането на електронен модел на поддържане на регистрите създава предпоставки за осигуряване на актуална, структурирана и съпоставима информация за участниците в културния и творческия сектор, което ще подпомогне стратегическото планиране, наблюдението и оценката на секторните политики от страна на Министерството на културата.

По отношение на културните организации, включително значителна част от малките и средните предприятия в културния и творческия сектор, се създават условия за подобряване на административното обслужване чрез въвеждане на електронни механизми за вписване и поддържане на информацията в регистъра, както и за улесняване на взаимодействието с администрацията чрез автоматизиран обмен на данни с други административни органи. Очаква се това да допринесе за намаляване на административната ангажираност при поддържане на регистрационните обстоятелства и за създаване на по-предвидима среда за участие в политики и програми в сектора.

По отношение на професионалните артисти и специалисти в областта на културата се създават условия за изграждане на функциониращ регистър, който ще позволи събиране на надеждна информация за формите и интензивността на заетост в сектора, включително с оглед отразяване на спецификата на професионалната дейност в културата.

За Министерството на културата и другите административни органи се създават условия за по-ефективно използване на данните от регистрите чрез автоматизиран обмен на информация и интегриране на регистрите като част от системата на публичните електронни регистри, което ще подпомогне междуинституционалната координация и ще създаде възможности за разработване на политики, основани на надеждна и актуална информация за сектора.

Въвеждането на механизъм за преregистрация на вече вписаните културни организации ще създаде условия за актуализиране и структуриране на наличната информация в регистъра, което ще подобри качеството на данните и ще позволи използването им като надеждна основа за анализ на развитието на културния и творческия сектор.

Не се очакват съществени преки екологични въздействия при реализиране на варианта, като въвеждането на електронни регистри създава предпоставки за оптимизиране на административните процеси чрез намаляване на използването на хартиени документи и административни ресурси при поддържането на регистрационната информация.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на варианта се очаква възникване на ограничени по обхват отрицателни икономически и социални въздействия с предимно краткосрочен и преходен характер, свързани основно с адаптирането на заинтересованите страни към новата нормативна рамка за водене и поддържане на регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата.

По отношение на културните организации, включително част от малките и средните предприятия в културния и творческия сектор, се предвижда извършване на преregистрация на вече вписаните организации с цел актуализиране и структуриране на наличната информация в регистъра, което представлява еднократна административна ангажираност за организациите и

администрацията. В началния етап на въвеждане на електронния регистър е възможно да възникне необходимост от адаптиране към новите изисквания за предоставяне и актуализиране на информацията, което може да доведе до ограничено допълнително административно натоварване в преходния период.

По отношение на професионалните артисти и специалисти в областта на културата въвеждането на задължение за подаване на годишна информация за извършваната дейност в сектора представлява ново административно задължение, свързано с поддържането на актуалност на информацията в регистъра.

За Министерството на културата и другите административни органи се очаква възникване на допълнителна организационна и експертна ангажираност, свързана с изграждането и поддържането на електронните регистри, както и с адаптирането на административните процеси към новите механизми за събиране и обмен на информация. В краткосрочен план това може да доведе до необходимост от ресурсно обезпечаване на процесите по въвеждане на новия модел на поддържане на регистрите.

Не се очакват съществени отрицателни екологични въздействия при реализиране на варианта, тъй като предвидените изменения са свързани основно с въвеждането на електронни административни механизми и не предполагат дейности с влияние върху използването на природни ресурси или върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При реализиране на варианта се очаква пряко въздействие върху част от малките и средните предприятия в културния и творческия сектор, които подлежат на вписване в регистъра на културните организации по Закона за закрила и развитие на културата. Въвеждането на електронен модел за водене и поддържане на регистъра създава условия за подобряване на административното обслужване чрез улесняване на процедурите по вписване и актуализиране на обстоятелства, както и чрез създаване на възможности за автоматизиран обмен на информация с други административни органи. Очаква се това да допринесе за намаляване на административната ангажираност на предприятията при взаимодействие с администрацията в средносрочен и дългосрочен план.

Въвеждането на механизъм за пререгистрация на вече вписаните културни организации представлява еднократна административна ангажираност за предприятията, свързана с актуализиране на информацията в регистъра. Тази ангажираност има преходен характер и е насочена към осигуряване на пълнота и съпоставимост на данните в регистъра като основа за неговото функциониране като публичен електронен регистър.

По отношение на професионалните артисти и специалисти в областта на културата, част от които осъществяват дейност като самостоятелно заети лица или чрез малки и средни предприятия, въвеждането на механизъм за поддържане на актуална информация чрез подаване на годишна информация за извършваната дейност представлява ново административно задължение, насочено към осигуряване на надеждна информация за заетостта в сектора. Същевременно създаването на функциониращ регистър създава условия за по-добро идентифициране на участниците в културния и творческия сектор и за разработване на политики за тяхната подкрепа.

Административна тежест:

При реализиране на варианта се очаква възникване на ограничено допълнително административно натоварване в краткосрочен план, свързано с въвеждането на новия модел за водене и поддържане на регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата. Това включва и извършване на пререгистрация на вече вписаните културни организации с цел актуализиране и структуриране на информацията в регистъра, както и адаптиране на заинтересованите страни към новите изисквания за поддържане на регистрационните обстоятелства.

По отношение на регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата въвеждането на механизъм за поддържане на актуална информация чрез подаване на годишна информация за извършваната дейност в сектора представлява ново задължение за вписаните лица, насочено към осигуряване на надеждна и актуална информация за заетостта в културния сектор и за изграждане на статистическа основа за разработване на секторни политики.

Същевременно въвеждането на публични електронни регистри създава условия за намаляване на административната тежест в средносрочен и дългосрочен план чрез улесняване на процедурите по вписване и актуализиране на информацията, намаляване на необходимостта от предоставяне на данни, които вече са налични в други публични регистри, и създаване на възможности за автоматизиран обмен на информация между административните органи по служебен път.

За Министерството на културата и другите административни органи се създават условия за оптимизиране на административните процеси чрез използване на електронни механизми за събиране и обработка на информацията и интегриране на регистрите като част от системата на публичните електронни регистри.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

4.3. По проблем 3: Несъгласуваност и непълнота на легалните дефиниции в законодателството в областта на културата “

Вариант „ Без действие“:

Описание:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазват действащите дефиниции в Закона за закрила и развитие на културата, част от които не съответстват в достатъчна степен на съвременните разбирания за обхвата на културните дейности и културния сектор, както и не са напълно съгласувани с използваната терминология в други нормативни актове в областта на културата, основно в Закона за културното наследство. Това създава предпоставки за различно тълкуване на основни понятия при прилагането на законодателството и затруднява провеждането на последователна държавна политика в сектора.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазва действащата терминологична рамка на Закона за закрила и развитие на културата, без да възниква необходимост от адаптиране на заинтересованите страни към нови или прецизирани дефиниции. За Министерство на културата, културните институти и останалите участници в културния сектор не възникват допълнителни организационни или административни ангажименти, свързани с прилагането на нова терминология при изпълнението на действащите нормативни изисквания.

За културните организации и лицата, осъществяващи дейност в културния сектор, включително малките и средните предприятия, не възникват нови изисквания за съобразяване на дейността им с промени в обхвата на използваните понятия в закона. Запазва се съществуващата практика по прилагане на нормативната уредба без необходимост от допълнителни разяснения или организационни промени.

Не се очакват екологични въздействия при реализиране на вариант „Без действие“, тъй като запазването на действащите дефиниции не е свързано с дейности, оказващи влияние върху използването на природни ресурси или върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на вариант „Без действие“ се запазват съществуващите несъответствия между част от дефинициите в Закона за закрила и развитие на културата и използваната терминология в други нормативни актове в областта на културата, основно в Закона за културното наследство. Това създава предпоставки за различно тълкуване на основни понятия при прилагането на нормативната уредба и затруднява постигането на по-висока степен на съгласуваност между отделните елементи на законодателната рамка в сектора. Запазването на

действащите дефиниции ограничава възможностите за по-прецизно определяне на обхвата на културните дейности и участниците в културния сектор, което затруднява прилагането на нормативната уредба и провеждането на последователна държавна политика в областта на културата. Това може да създаде предпоставки за нееднаква практика при прилагането на закона от различните административни органи и културни институти.

По отношение на културните организации и лицата, осъществяващи дейност в културния сектор, включително малките и средните предприятия, запазването на несъгласуваността в използваните понятия не създава условия за достатъчна правна яснота относно обхвата на прилагането на отделни разпоредби на закона и може да затрудни участието им в политики и механизми за подкрепа в сектора.

Не се очакват съществени екологични въздействия при реализиране на вариант „Без действие“, тъй като запазването на действащите дефиниции не е свързано с дейности, оказващи влияние върху използването на природни ресурси или върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При реализиране на вариант „Без действие“ не се очакват преки въздействия върху малките и средните предприятия, тъй като запазването на действащите дефиниции в Закона за закрила и развитие на културата не въвежда нови административни задължения или регулаторни изисквания за предприятията.

Административна тежест:

При реализиране на вариант „Без действие“ не се въвеждат нови административни режими, задължения за информиране или изисквания към заинтересованите страни. Административната тежест формално остава непроменена.

Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата“:

Описание:

При този вариант се предвижда изменение и допълнение на част от дефинициите в Закона за закрила и развитие на културата с цел тяхното прецизиране и съгласуване със съвременните разбирания за обхвата на културния сектор, както и с използваната терминология в други нормативни актове в областта на културата, основно със Закона за културното наследство. Измененията имат за цел да създадат по-голяма яснота при прилагането на закона, да подпомогнат последователното използване на основните понятия в нормативната уредба и да създадат условия за по-добра съгласуваност между отделните елементи на законодателната рамка в сектора.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на варианта се създават условия за постигане на по-висока степен на съгласуваност между използваните дефиниции в Закона за закрила и развитие на културата и терминологията в други нормативни актове в областта на културата, основно със Закона за културното наследство. Това ще допринесе за повишаване на правната яснота и за по-еднакво прилагане на нормативната уредба от административните органи и културните институти.

По отношение на културните организации и лицата, осъществяващи дейност в културния сектор, включително малките и средните предприятия, се създават условия за по-ясно определяне на обхвата на използваните понятия и за по-добра предвидимост при прилагането на нормативната рамка. Очаква се това да подпомогне провеждането на последователна държавна политика в областта на културата и да улесни прилагането на мерки и механизми за подкрепа в сектора.

Не се очакват съществени преки екологични въздействия при реализиране на варианта, тъй като предложените изменения са свързани с прецизиране на нормативната терминология и не

предполагат дейности с влияние върху използването на природни ресурси или върху околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При реализиране на варианта се очакват ограничени по обхват отрицателни въздействия с краткосрочен характер, свързани основно с необходимостта от адаптиране на административните органи и участниците в културния сектор към прецизираната терминология в Закона за закрила и развитие на културата. Възможно е в началния етап на прилагане на измененията да възникне необходимост от съобразяване на вътрешни документи и административни практики с актуализираните дефиниции.

Не се очакват съществени отрицателни икономически или социални въздействия върху културните организации, включително малките и средните предприятия, тъй като предложените изменения имат предимно терминологичен и уточняващ характер и не въвеждат нови административни режими или задължения.

Не се очакват отрицателни екологични въздействия при реализиране на варианта, тъй като измененията са свързани единствено с прецизиране на нормативната терминология

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При реализиране на варианта не се очакват преки въздействия върху малките и средните предприятия, тъй като предложените изменения са свързани с прецизиране и съгласуване на използваните дефиниции в Закона за закрила и развитие на културата и не въвеждат нови административни режими или задължения за предприятията. Очаква се измененията да допринесат за по-голяма правна яснота при прилагането на нормативната уредба в сектора.

Административна тежест:

При реализиране на варианта не се въвеждат нови административни режими, задължения за информиране или изисквания към заинтересованите страни. Възможно е в краткосрочен план да възникне ограничена необходимост от съобразяване на вътрешни документи и административни практики с прецизираната терминология, като в средносрочен план се очаква подобряване на правната яснота и улесняване на прилагането на нормативната уредба.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: „Нормативна рамка, която не осигурява достатъчно условия за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата“

		Вариант „Без действие“	**Вариант 1**	**Вариант 2**	**Вариант n**
Ефективност	Цел 1: „Създаване на нормативна рамка за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата като	ниска	висока		

	основа за по-предвидимо планиране и финансиране на тяхната дейност“				
Ефикасност	Цел 1: „Създаване на нормативна рамка за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата като основа за по-предвидимо планиране и финансиране на тяхната дейност“	ниска	средна		
Съгласуваност	Цел 1: „Създаване на нормативна рамка за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата като основа за по-предвидимо планиране и финансиране на тяхната дейност“	ниска	висока		

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.2. По проблем 2: „Неефективно функциониране и непълно изградена система от публични регистри по реда на Закона за закрила и развитие на културата “

	Вариант „Без действие“	**Вариант 1**	**Вариант 2**	**Вариант n**
Ефективност Цел 2: „Изграждане на пълноценни публични електронни регистри на културните организации и професионалните	ниска	висока		

	артисти и специалисти в областта на културата“				
Ефикасност	Цел 2: „Изграждане на пълноценни публични електронни регистри на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата“	ниска	висока		
Съгласуваност	Цел 2: „Изграждане на пълноценни публични електронни регистри на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата“	ниска	висока		

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

5.3. По проблем 3: „Несъгласуваност и непълнота на легалните дефиниции в законодателството в областта на културата “

		Вариант „Без действие“	**Вариант 1**	**Вариант 2**	**Вариант n**
Ефективност	Цел 3: „Актуализиране и синхронизиране на легалните дефиниции в областта на културата“	ниска	висока		
Ефикасност	Цел 3: „Актуализиране и синхронизиране на легалните дефиниции в областта на културата“	ниска	висока		
Съгласуваност	Цел 3: „Актуализиране и синхронизиране на легалните дефиниции в областта на	ниска	висока		

	културата“				

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: „Нормативна рамка, която не осигурява достатъчно условия за категоризирането, наблюдението и анализа на дейността и финансирането на държавните културни институти към министъра на културата“, Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата“

Предпочитан вариант за решаване на идентифицирания проблем е вариантът, предвиждащ приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата.

Вариантът „Без действие“ се оценява с ниска степен на ефективност, тъй като не създава нормативни условия за въвеждане на условия и ред за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата и не позволява постигане на поставената цел. Вариантът с приемане на законодателни изменения се оценява с висока степен на ефективност, тъй като създава необходимите нормативни основания за приемане на подзаконов нормативен акт, уреждащ условията и реда за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на тези институти.

По отношение на ефикасността вариантът „Без действие“ не води до подобряване на условията за прилагане на съпоставими критерии при планирането и оценката на дейността на държавните културни институти към министъра на културата, докато вариантът с приемане на законодателни изменения създава условия за по-предвидимо планиране на тяхната дейност въпреки необходимостта от ограничени преходни административни усилия.

От гледна точка на съгласуваността вариантът с приемане на законодателни изменения съответства на правомощията на министъра на културата за провеждане на държавната политика в областта на културата и създава условия за нормативно уреждане на категоризирането, финансирането, наблюдението и анализа на дейността на държавните културни институти към министъра на културата като инструмент за по-последователно планиране на тяхната дейност.

По проблем 2: „Неефективно функциониране и непълно изградена система от публични регистри по реда на Закона за закрила и развитие на културата“, Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата“

Предпочитан вариант за решаване на идентифицирания проблем е вариантът, предвиждащ приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата.

Вариантът „Без действие“ се оценява с ниска степен на ефективност, тъй като не създава условия за изграждане и функциониране на публични електронни регистри на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата като инструмент за формиране и провеждане на последователна държавна политика в сектора. Вариантът с приемане на законодателни изменения се оценява с висока степен на ефективност, тъй като създава нормативни основания за изграждане и поддържане на електронни регистри с разширен обхват на данните и възможности за автоматизиран обмен на информация.

По отношение на ефикасността вариантът „Без действие“ не води до постигане на поставената цел, докато вариантът с приемане на законодателни изменения създава условия за намаляване на административната тежест чрез въвеждане на електронни механизми за поддържане на регистрите и служебен обмен на информация, като предвидената пререгистрация има еднократен характер.

От гледна точка на съгласуваността вариантът с приемане на законодателни изменения създава условия за подобряване на междуинституционалната координация и за използване на

регистрите като инструмент за разработване на политики, основани на надеждна и актуална информация за културния сектор.

По проблем 3: „Несъгласуваност и непълнота на легалните дефиниции в законодателството в областта на културата “, Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата“

Предпочитан вариант за решаване на идентифицирания проблем е вариантът, предвиждащ приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата.

Вариантът „Без действие“ се оценява с ниска степен на ефективност, тъй като не води до прецизиране и съгласуване на използваните дефиниции и не създава условия за подобряване на правната яснота при прилагането на нормативната уредба в областта на културата. Вариантът с приемане на законодателни изменения се оценява с висока степен на ефективност, тъй като създава условия за съгласуване на терминологията с други нормативни актове в сектора и за по-еднакво прилагане на закона.

По отношение на ефикасността вариантът „Без действие“ не води до постигане на поставената цел, докато вариантът с приемане на законодателни изменения позволява постигането ѝ без въвеждане на допълнителни административни режими или съществени разходи.

От гледна точка на съгласуваността вариантът с приемане на законодателни изменения създава условия за по-висока степен на съгласуваност на нормативната рамка в областта на културата и за последователно използване на основните понятия в законодателството.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

☒ Ще се увеличи

☒ Ще се намали

☐ Няма ефект

При прилагане на препоръчителните варианти по трите проблема се очаква едновременно ограничено увеличаване и намаляване на административната тежест за физическите и юридическите лица.

По отношение на измененията, свързани със създаването на нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата, се очаква краткосрочно ограничено увеличаване на административната ангажираност, свързано с адаптиране на административните практики към новата нормативна рамка, като в средносрочен план се създават условия за по-предвидимо планиране на дейността на тези институти и намаляване на необходимостта от компенсиращи текущи административни решения.

По отношение на измененията, свързани с регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата, се предвижда еднократно увеличаване на административната тежест, свързано с извършване на пререгистрация на вече вписаните културни организации и въвеждане на задължение за подаване на годишна информация за дейността от страна на вписаните лица. В средносрочен и дългосрочен план се очаква намаляване на административната тежест чрез въвеждане на публични електронни регистри и създаване на възможности за електронно административно обслужване и служебен обмен на информация между административните органи.

По отношение на измененията, свързани с прецизиране на дефинициите в закона, не се предвижда въвеждане на нови административни режими или задължения за физическите и юридическите лица и не се очаква съществено въздействие върху административната тежест.

С проекта на нормативен акт не се предвижда въвеждане на нови такси. Въпреки отсъствието на нови такси, въвеждането на задължение за пререгистрация и ежегодна отчетност представлява реално ново административно натоварване за лицата в сектора. Количествена оценка

по Модела на стандартните разходи (МСР): (а) еднократен разход за пререгистрация – при средно 45 мин. за попълване и подаване на заявление × 3 445 организации × 7,28 евро/ч. (14,23 лв./ч.) (алтернативна стойност на времето) – ориентировъчно 25 064 евро (49 020 лв.) за сектора; от страна на администрацията – около 30 мин. × 3 445 заявления × 10,23 евро/ч. или (20 лв./ч.)– ориентировъчно 35 228 евро (68 900 лв.) еднократен разход за МК; (б) ежегоден разход за подаване на годишен отчет – при средно 2 ч./год. × 3 445 ЮЛ × 7,28 евро/ч. 20(14,23 лв./ч.) – ориентировъчно 50 127 евро/год. (98 040 лв./год.) за сектора. Тези разходи следва да бъдат минимизирани чрез: автоматизирано събиране на данни по служебен път от НАП, НСИ, Агенция по вписванията и регистър БУЛСТАТ; опростен образец за отчет; електронно подаване без явяване на гише.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☒ Да

По отношение на измененията, свързани с регистрите на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата (Проблем №2), се предвижда усъвършенстване на съществуващи административни процедури чрез въвеждане и развитие на публични електронни регистри, без да се създават нови регулаторни режими.

☒ Не

По отношение на измененията, свързани със създаването на нормативна рамка за категоризиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата (Проблем №1) не се създават нови регулаторни режими в техническия смисъл на понятието. Въпреки това изводът, че тези изменения не засягат услугите, е формален и следва да бъде допълнен. Категоризирането на ДКИ по групи обвързва стандартите за финансиране с категорията на всеки институт, което пряко определя обема и видовете предоставяни от него услуги за граждани и публики. С оглед на задължението за гарантиране на достъп до култура по чл. 23 от Конституцията е необходимо при разработването на наредбата по чл. 4а да се оцени дали предлаганите критерии за категоризиране са неутрални по отношение на географската достъпност до услуги – в частност дали институти в по-малки или отдалечени общини няма да бъдат поставени в неравностойно положение при разпределението на средствата. По отношение на прецизирането на дефинициите в закона (Проблем №3) – промяната в понятията, определящи кои субекти са „културни организации" и какво е „културна дейност", пряко влияе върху обхвата на регулаторния режим на вписване и оттам – върху достъпа до финансиране и програми за подкрепа на съответните субекти.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

……..……
……..……

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☒ Актът засяга пряко МСП

Прилагането на препоръчителния вариант по Проблем №2 засяга пряко част от микро-, малките и средните предприятия в културния и творческия сектор по отношение на измененията, свързани с регистъра на културните организации по Закона за закрила и развитие на културата, тъй като част от вписаните в регистъра организации осъществяват дейност като микро-, малки и средни предприятия. Предвижда се извършване на еднократна пререгистрация на вече вписаните организации с цел актуализиране на информацията в регистъра, както и въвеждане на електронен модел за поддържане на регистъра, който създава условия за подобряване на административното обслужване и за намаляване на административната тежест в средносрочен и дългосрочен план чрез електронно вписване и служебен обмен на информация между административните органи.

По отношение на измененията, свързани с регистъра на професионалните артисти и специалисти в областта на културата, част от които осъществяват дейност като самостоятелно заети лица или чрез микро-, малки и средни предприятия, се въвежда задължение за подаване на годишна информация за дейността, насочено към поддържане на актуална информация за заетостта в сектора, като въздействието се оценява като ограничено по обхват. За микропредприятията (с до 10 заети и оборот до 2 млн. евро) и самоосигуряващите се творци всяко допълнително изискване за предоставяне на информация е свързано с преки разходи на време и средства, непропорционални спрямо по-големите участници в сектора. Промяната в легалните дефиниции (Проблем №3) – по-специално въвеждането на понятията „професионален артист“ и „културен продукт“ – ще се отрази на допустимостта на малките фирми до публично финансиране и програми за подкрепа. В тази връзка се препоръчват следните мерки: (а) предвиждане на опростен образец на годишен отчет за микропредприятия и самоосигуряващи се лица; (б) автоматизирано събиране на данни по служебен път от НАП, НСИ и Агенция по вписванията, без да се изисква повторно предоставяне на налична информация; (в) включване на представителни организации на МСП в сектора на културата в консултационния процес по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

☒ Актът не засяга МСП

По отношение на измененията, свързани със създаването на нормативна рамка за категоризиране, финансиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата (Проблем №1), както и измененията, свързани с прецизиране на дефинициите в закона (Проблем №3), не се предвижда пряко въздействие върху микро-, малките и средните предприятия.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По Проблем № 1: Един от основните потенциални рискове при прилагането на препоръчителния вариант е свързан с необходимостта от своевременно приемане на подзаконов нормативен акт, уреждащ условията и реда за категоризиране, финансиране, наблюдение и анализ на дейността на държавните културни институти към министъра на културата. Забавяне в

приемането на този акт би могло да ограничи ефективността на предвидените законодателни изменения и да отложи постигането на очакваните резултати, свързани с въвеждането на съпоставими критерии при планирането и оценката на дейността на тези институти.

По Проблем № 2: По отношение на изграждането и поддържането на публичните електронни регистри на културните организации и професионалните артисти и специалисти в областта на културата съществува риск от възникване на организационни и технически затруднения в началния етап на въвеждане на новия модел на поддържане на регистрите, включително във връзка с извършването на пререгистрация на вече вписаните организации и адаптирането на административните процеси към електронна среда. Съществува и риск от непълнота или забавяне при подаването на информация от страна на лицата, подлежащи на вписване в регистрите, което може да повлияе на качеството на събираните данни в началния етап на функциониране на регистрите.

По Проблем № 3: По отношение на измененията, свързани с прецизиране на дефинициите в закона, е възможно в началния етап на прилагане да възникне необходимост от допълнително тълкуване и уеднаквяване на административната практика.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☐ Проведени консултации

……..……
……..
……..

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

На основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове проектът на ЗИД на ЗЗРК ще се публикува на интернет страницата на Министерството на културата и на Портала за обществени консултации за срок от 14 дни. Мотивите за определянето на съкратен срок за провеждане на обществени консултации е за да бъдат преодолени съществени нормативни дефицити в уредбата и финансирането на държавните културни институти, публичните регистри в сектора на културата, което затруднява прилагането на закона и провеждането на държавна политика в културата. Със законопроекта се създава правна основа за последващи неотложни действия по изработването на подзаконова нормативна уредба и техническа подготовка по въвеждането на регистрите.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

……..……
……..……

☒ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

……..……

……..……

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Постановление № 262 от 30.07.2021 г. за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на Министерството на културата

Регистъра на културните организации по чл. 14, чл. 4 от ЗЗРК

Постановление № 88 на МС от 1.06.2023 г. за утвърждаване на единни разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

X	X
Екатерина Джумалиева Директор на дирекция КНМИИ	Екатерина Кънчева Директор на дирекция СИХО

Име и длъжност:

Дата: 07.04.2026

Подпис: